

П43

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

ПОГОНЦЕВА Оксана Вадимівна

УДК: 378.937:796.035-057.4

**ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ
ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ОЗДОРОВЧИХ ЦЕНТРАХ**

13.00.04 – теорія та методика професійної освіти

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук

НБ НПУ

100132615

Київ - 2011

8150

НБ НПУ ім. М.П. Драгоманова

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана в Державному вищому навчальному закладі “Запорізький національний університет”, Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України.

Науковий керівник- доктор педагогічних наук, професор
СУЩЕНКО Людмила Петрівна,
Національний педагогічний університет імені
М. П. Драгоманова,
завідувач кафедри фізичної реабілітації.

Офіційні опоненти: доктор педагогічних наук, професор
ОМЕЛЬЧЕНКО Світлана Олександрівна,
Слов'янський державний педагогічний
університет, завідувач кафедри теоретичних та
методичних основ фізичного виховання і
реабілітації;

кандидат педагогічних наук, доцент
БУГЕРЯ Тетяна Миколаївна,
Інститут фізичного виховання і спорту
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка,
доцент кафедри фізичної реабілітації і валеології.

Захист відбудеться 8 грудня 2011 року о 12.00 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 26.053.01 у Національному педагогічному університеті імені М.П. Драгоманова, 01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (01601, м. Київ-30, вул. Пирогова, 9).

Автореферат розісланий «04» листопада 2011 року.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

Сиротюк

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Процеси глобалізації, інтеграції та інформатизації суспільства, соціально-економічні зміни в Україні визначили нові пріоритети у професійній підготовці фахівців. Погіршення стану здоров'я української нації вимагає особливої уваги до проблеми підвищення ефективності підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, здатних професійно складати та реалізовувати індивідуальні програми відновлення здоров'я людини, зокрема в оздоровчих центрах. Нормативно-правова основа професійної підготовки таких фахівців визначена у Законах України “Про освіту” (1991), “Про охорону здоров'я” (1993), “Про курорти” (2000), “Про туризм” (2000), “Про вищу освіту” (2001), “Про фізичну культуру і спорт” (2011), у Державній національній програмі “Освіта” (“Україна ХХІ століття”) (2002), у Національній доктрині розвитку освіти (2002), у Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004).

Проблема професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації розкрита у наукових працях вітчизняних учених, зокрема професійну підготовку майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту висвітлено у працях М.В. Дутчака, О.С. Куца, Л.П. Сущенко, О.В. Тимошенко, Б.М. Шияна, Ю.М. Шкретія та ін.; оздоровлення молоді – у працях В.П. Горашука, М.С. Гончаренко, О.Д. Дубогай, О.С. Омельченко, В.М. Оржеховської та ін.; відновлення стану здоров'я та втрачених функцій організму людини засобами фізичної реабілітації – у працях Ю.Б. Арешіної, І.М. Башкіна, Н.О. Белікової, Т.В. Бойчук, О.М. Вацеби, А.С. Вовканича, Т.В. Д'яченко, В.В. Єжова, І.П. Зенченкова, С.Ю. Капралова, Ю.О. Лянного, О.К. Марченко, В.М. Мухіна, В.І. Ороховського, Н.С. Пушкарьової та ін.

Деякі аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах розглядали у своїх дослідженнях вітчизняні науковці Т.М. Бугеря (міжпредметні зв'язки у навчанні професійно орієнтованих дисциплін у фаховій підготовці майбутніх фізичних реабілітологів), Л.Б. Волошко (формування професійної компетентності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у процесі вивчення медико-біологічних дисциплін), В.О. Кукса (професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах), О.І. Міхеєнко (валеологічна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищому педагогічному навчальному закладі), М.Я. Романішин (професійна підготовка фахівців з фізичної реабілітації до роботи із спортсменами) та ін. Організаційно-методичні аспекти підготовки бакалаврів фізичної реабілітації в Канаді вивчав А.М. Герцик та ін.

Теоретичний аналіз наукової літератури та узагальнення досвіду підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах вказують на існування суперечностей, які гальмують ефективність

підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і виникають, зокрема, між:

- зростаючими вимогами держави до ефективної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах і рівнем їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах;

- реальними потребами суспільства у фахівцях з фізичної реабілітації, здатних на високому рівні здійснювати професійну діяльність в оздоровчих центрах та змістом підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах.

Тому проблема дослідження, яка полягає у виявленні педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, набуває особливої актуальності.

Отже, соціальна значущість зміцнення, збереження та відновлення здоров'я української нації, недостатня теоретична розробленість обраної проблеми і її практична реалізація зумовили вибір теми дослідження: **“Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах”.**

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Тема дисертаційного дослідження відповідає тематичному плану наукових досліджень Запорізького національного університету з наукового напрямку “Психолого-педагогічне забезпечення підготовки фахівців для впровадження освітніх інновацій” (0106U012657). Нами розроблені навчальні посібники і тестові завдання, здійснене педагогічне оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Тема дисертації затверджена науково-технічною радою Запорізького національного університету (протокол № 6 від 21 лютого 2008 року) та узгоджена у Міжвідомчій раді з координації наукових досліджень у галузі педагогіки та психології в Україні (протокол № 3 від 25 березня 2008 року).

Мета дослідження – виявити та обґрунтувати педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Відповідно до мети було визначено такі **завдання дослідження:**

1. Проаналізувати стан дослідження проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах у педагогічній теорії та практичній діяльності вищих навчальних закладів.

2. Обґрунтувати структуру готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

3. Виявити, обґрунтувати та експериментально перевірити педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

4. Визначити критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

5. Розробити методичні рекомендації щодо формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Об'єкт дослідження – професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах.

Предмет дослідження – педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети та розв'язання визначених завдань дослідження використовувалися такі методи: *теоретичні*: аналіз і узагальнення наукової літератури з метою уточнення базових понять дослідження, визначення сутності та структури готовності майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; систематизація теоретичних даних, вивчення й узагальнення передового вітчизняного педагогічного досвіду з метою визначення сучасного стану формування готовності фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; *емпіричні*: анкетування, тестування, педагогічне спостереження, бесіди з викладачами й студентами, методи самооцінки та експертної оцінки з метою визначення особливостей реалізації досліджуваної проблеми в практиці роботи вищих навчальних закладів; педагогічний експеримент для перевірки ефективності виявлених педагогічних умов; статистична обробка результатів дослідження для кількісного і якісного аналізу одержаних експериментальних даних.

Експериментальну базу дослідження становили Запорізький національний університет, Класичний приватний університет, Кримський факультет Запорізького національного університету, Луцький інститут розвитку людини університету “Україна”, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. Всього експериментальним дослідженням було охоплено 647 осіб: серед яких 469 студентів і 64 представники професорсько-викладацького складу 5 вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації; 114 співробітників оздоровчих центрів, зокрема 13 співробітників навчально-наукового медичного центру “Університетська клініка” (“Басейнова лікарня”) Запорізького державного медичного університету, 25 співробітників SPA-центру “Море” м. Запоріжжя, 23 співробітники санаторіо-профілакторію Запорізької державної індустріальної академії, 16 співробітників санаторіо-профілакторію Запорізького національного університету, 21 співробітник санаторіо-профілакторію імені Серго Орджонікідзе ОАО “Запоріжсталь”, 16 співробітників Хортицького навчально-реабілітаційного багатопрофільного центру.

Наукова новизна одержаних результатів дослідження полягає в тому, що:

- *вперше* виявлено та обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, а саме: модернізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і його спрямування на формування їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах; застосування у процесі навчання активних методів для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; впровадження технологічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах;

- *уточнено* теоретичну сутність поняття “готовність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах”; структурні компоненти готовності майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, до яких віднесено мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний та особистісний компоненти;

- *подальшого розвитку* набули уявлення про сутність формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах та уявлення про діагностичні методики оцінки сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у тому, що розроблено та впроваджено навчально-методичні комплекси таких дисциплін, як “Вступ до спеціальності”, “Основи фізичної реабілітації”, “Лікувальна фізична культура”, “Оздоровче харчування”, “Основи курортології”; розроблено навчальні посібники з дисциплін “Основи курортології” і “Оздоровче харчування”; створено комп’ютерну програму “ПСК”: педагогічне оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в оздоровчих центрах” (у співавторстві з Л.П. Сущенко, Г.Б. Кошеленко, свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 31016 від 18.11.2009 р., видане Державним департаментом інтелектуальної власності Міністерства освіти і науки України) для викладачів і студентів вищих навчальних закладів.

Розроблені матеріали можуть бути використані викладачами вищих навчальних закладів для підвищення ефективності формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, а також у системі післядипломної освіти фахівців з фізичної реабілітації.

Впровадження результатів дослідження. Основні положення, висновки та рекомендації щодо формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах впроваджено у систему підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації Запорізького національного університету (довідка № 01-25/44 від 28.05.2010 р.), Класичного приватного університету (довідка № 629/д від 16.09.2010 р.), Луцького інституту розвитку людини університету “Україна” (довідка № 86/1 від 03.09.2010 р.), Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (довідка № 02-10 / 776 від 07.04.2010 р.).

Особистий внесок автора полягає в інформаційному пошуку, аналізі літератури та технічному оформленні текстів навчальних посібників з дисципліни “Оздоровче харчування”, написаних у співавторстві з В.С. Лиходідом і В.В. Дорошенко; у написанні розділу II “Санаторно-курортні заклади України” і розділу III “Лікувальна фізична культура і масаж у санаторно-курортних закладах” у навчальному посібнику “Основи курортології”, написаного у співавторстві з М.В. Маліковим, Н.А. Варвінською і В.Б. Варвінським; у розробці 60 питань у тестових завданнях з дисципліни “Лікувальна фізична культура” та 40 питань у тестових завданнях з дисципліни “Основи курортології”, написаних у співавторстві з Л.П. Сущенко; у розробці окремих змістових модулів у навчальних програмах таких дисциплін як “Лікувальна фізична культура”, написаної у співавторстві з Н.А. Варвінською; “Основи фізичної реабілітації”, написаної у співавторстві з Н.В. Богдановською; “Оздоровче харчування”, написаної у співавторстві з В.С. Лиходідом і В.В. Дорошенко; “Вступ до спеціальності”, написаної у співавторстві з Г.О. Остапенко; в обґрунтуванні ідеї, аналізу наукової літератури, у публікаціях написаних із Н.А. Варвінською та І.В. Кальоною; в обґрунтуванні ідеї, розробки методики дослідження та висновків у публікаціях, написаних у співавторстві з В.С. Герасимюк і А.М. Кононенко.

Апробація результатів дослідження. Основні пропозиції та теоретичні положення дисертаційного дослідження висвітлено й обговорено на міжнародних науково-практичних конференціях: “Проблеми здоров’я і перспективи розвитку спорту, фізического виховання молодіж в современном мире” (Бердянск, 2009); “Фізична культура, спорт та здоров’я нації” (Вінниця, 2009); “Актуальные вопросы высшего профессионального образования” і “Спорт, духовность и гуманизм в современном мире” (Донецьк, 2009); “Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх: досвід, досягнення, тенденції” (Тернопіль, 2009); “Актуальні проблеми фізичного виховання та спорту на сучасному етапі” (Чернігів, 2009), “Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичного виховання, здоров’я і професійно-педагогічної підготовки різних верств населення” (Київ, 2010); “Актуальні проблеми сучасної біомеханіки фізичного виховання і спорту” (Чернігів, 2010, 2011); “Наука і вища освіта” (Запоріжжя, 2011); *всеукраїнських науково-практичних*

конференціях: “Физическая и физиотерапевтическая реабилитация. Реабилитационные СПА-технологии” (Севастополь, 2009), “Україна наукова” (Київ, 2009), “Перший крок у науку” (Луганськ, 2009, 2010, 2011), “Актуальные вопросы физического воспитания, реабилитации, спорта и туризма” (Запоріжжя, 2010, 2011); “Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи навчання” (Дніпропетровськ, 2010); “Професіоналізм педагога у контексті Європейського вибору України” (Ялта, 2010); “Фізична культура, спорт та фізична реабілітація в сучасному суспільстві” (Вінниця, 2011); “Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України” (Суми, 2011); на засіданнях круглого столу “Сучасні проблеми фізичного виховання і розвитку учнівської молоді” (Київ, 2009); Інтернет-конференції “Україна наукова” (Київ, 2009) та на засіданнях кафедри фізичної реабілітації Запорізького національного університету.

Публікації. Основні теоретичні положення й висновки дисертаційного дослідження відображено у 33 наукових і науково-методичних публікаціях автора, зокрема у 3 навчальних посібниках, у 2 збірках тестових завдань, у 5 навчальних програмах, у 9 статтях у наукових фахових виданнях з педагогіки, у 3 публікаціях у наукових виданнях, у 11 статтях у збірниках науково-практичних конференцій.

Структура дисертації. Дисертація складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (395 найменувань) і додатків. Загальний обсяг дисертації – 302 сторінок (основна частина – 197 сторінок). Робота містить 11 таблиць і 30 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ДИСЕРТАЦІЇ

У **вступі** обґрунтовано актуальність та доцільність обраної теми, визначено мету, завдання, об’єкт, предмет дослідження, розкрито його наукову новизну, практичне значення, подано відомості про особистий внесок, апробацію та впровадження результатів дослідження.

У першому розділі “**Теоретичні засади формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах**” проаналізовано проблему формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах у педагогічній теорії; охарактеризовано оздоровчі центри як заклади професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації; розкрито сутність і структуру готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Теоретичний аналіз проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах показав, що розширення сфери діяльності фахівця з фізичної реабілітації вимагає спрямування професійної підготовки майбутніх фахівців реабілітації з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах не тільки на озброєння їх

технологіями відновлення здоров'я людини, але й на оволодіння сучасними оздоровчими та профілактичними технологіями зміцнення здоров'я населення України. Саме тому з таких позицій розглядається сучасне середовище професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації (рис. 1).

Рис. 1. Середовище професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації (за Л.П. Сущенко, 2003; доповнено О.В. Погонцевою, 2009).

Теоретичний аналіз і вивчення практичного досвіду дозволили зробити висновок, що складовими елементами індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах є такі: фізичні вправи, різноманітні види масажу, фізіопроцедури (гідротерапія та бальнеотерапія, використання грязей, парафіну, озокериту тощо), методи арт-терапії (ароматерапія, музикотерапія та звукотерапія, індивідуальна творча діяльність: малювання, ліплення тощо), природні чинники, SPA-технології.

На основі аналізу наукової літератури та вивчення діяльності оздоровчих центрів як закладів професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації у дослідженні поняття "готовність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах" розглядається як інтегративне утворення особистості, яке характеризується сукупністю мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та особистісного компонентів, що відображають розвиток особистісних якостей майбутнього фахівця і результат оволодіння професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, які дозволяють йому спрямовувати свої зусилля на відновлення здоров'я людини, підвищення її працездатності та поліпшення функціонального стану організму у процесі застосування фізичних вправ та природних чинників у профілактично-оздоровчих закладах.

У розділі визначено та обґрунтовано структурні компоненти готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах: *мотиваційно-ціннісний компонент*, що відображає мотивацію студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; *когнітивний компонент*, який характеризує теоретичну

обізнаність студентів про особливості професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах; *діяльнісний компонент*, що відображає професійно орієнтовані вміння та навички студентів, необхідні для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах; *особистісний компонент*, який характеризує творчий потенціал студентів щодо підбору засобів фізичної реабілітації при складанні та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах.

У другому розділі **“Педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах”** проаналізовано результати вивчення сучасного стану формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; подано технологічну модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; розкрито критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; обґрунтовано педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Вивчення сучасного стану формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах показало, що студенти вищих навчальних закладів недостатньо володіють професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, необхідними для професійної діяльності в оздоровчих центрах; серед викладачів вищих навчальних закладів не є поширеним використання активних методів навчання у навчально-виховному процесі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах; певні труднощі відчувають і співробітники сучасних оздоровчих центрів. Так, опитування 469 студентів засвідчило, що 93,81% з них вважають за необхідне здійснювати власну підготовку до професійної діяльності в оздоровчих центрах; 57,72% студентів володіють знаннями про функції та технології відновлення здоров'я людини; 48,49% студентів володіють знаннями про специфіку діяльності фахівця з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах; 43,56% студентів володіють уміннями та навичками реалізувати обрану технологію відновлення здоров'я людини. Опитування 64 викладачів вищих навчальних закладів показало, що використовують тестування при викладанні професійно орієнтованих дисциплін 64,05% викладачів; проводять ділові ігри 21,95% викладачів; лише 18,56% викладачів задоволені рівнем навчально-методичної літератури, рекомендованої для підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах. Опитування співробітників сучасних оздоровчих центрів (114 респондентів) показало, що 67,05% респондентів задоволені знаннями студентів, які вони виявили у період проходження практики у

оздоровчих центрах; 38,93% респондентів задоволені наявними професійно орієнтованими вміннями та навичками студентів, які вони виявили у процесі складання індивідуальних програм відновлення здоров'я в оздоровчих центрах.

У розділі подано розроблену на засадах системного підходу технологічну модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах до професійної діяльності в оздоровчих центрах, яка складається з цільової, теоретико-методологічної, змістової, процесуальної та оціночно-результативної взаємопов'язаних підсистем (рис. 2). *Цільова підсистема* відображає мету та завдання формування їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах. *Теоретико-методологічна підсистема* відображає методологічні підходи (акмеологічний, аксіологічний, діяльнісний, компетентнісний, особистісно орієнтований, системний), принципи (активності, врахування індивідуальних особливостей студента, ґрунтовності, мотивації, наочності, самонавчання, систематичності й послідовності та функції (освітню, виховну, розвиваючу, гностичну, експериментально-дослідницьку, інформативну, конструктивну, організаційно-комунікативну, організаційно-методичну, організаторську, прогностичну). *Змістова підсистема* розкриває зміст формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах до професійної діяльності в оздоровчих центрах. *Процесуальна підсистема* відображає етапи, форми, методи і засоби формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах. *Оціночно-результативна підсистема* відображає структурні компоненти готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, особистісний); критерії, показники та рівні (низький, середній, високий) сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах. *Результатом* є готовність майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

У розділі подано педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, а саме: модернізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і його спрямування на формування їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах; застосування у процесі навчання активних методів для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; впровадження технологічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Модернізація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і його спрямування на формування їх готовності до

Рис. 2. Технологічна модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах

професійної діяльності в оздоровчих центрах здійснювалася за рахунок модифікації навчальних програм з таких дисциплін: “Вступ до спеціальності” (I курс), “Лікувальна фізична культура” (IV курс), “Оздоровче харчування” (IV курс) і “Основи фізичної реабілітації” (IV курс), “Основи курортології” (магістри).

Застосування у процесі навчання активних методів для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів здійснювалося у процесі складання студентами індивідуальних програм відновлення здоров'я людини в оздоровчих центрах, зокрема у СПА-центрах, при проведенні бесід, дискусій, круглих столів, ділових ігор, олімпіад, студентських конференцій, при складанні тематичних кросвордів та інтерв'ю, при розв'язанні проблемно-ситуативних завдань, які виникають у професійній діяльності фахівця з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах, у процесі пошуку інформації в мережі Інтернет та підготовки студентами мультимедійних презентацій про особливості професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах.

Моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах здійснювався у процесі застосування комп'ютерної програми “ПСК”: педагогічне оцінювання рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в оздоровчих центрах”, розробленої у співавторстві з Л.П. Сущенко, Г.Б. Кошеленко.

Впровадження технологічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах сприяло підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах.

У розділі визначено критерії (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, діяльнісний, особистісний), показники та рівні (низький, середній, високий) сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

У третьому розділі “Експериментальна перевірка педагогічних умов формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах” розкрито організацію та методики педагогічного експерименту, проаналізовано результати експериментальної роботи.

Для проведення формувального етапу педагогічного експерименту була визначена репрезентативна вибірка студентів Запорізького національного університету (експериментальна група, $n = 82$ особи) і Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (контрольна група, $n = 68$ осіб). Студенти контрольної групи навчалися за традиційною методикою викладання дисциплін. Процес навчання студентів експериментальної групи супроводжувався впровадженням обґрунтованих педагогічних умов

формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Для проведення педагогічного експерименту було здійснено відбір та модифікацію методик, а саме: тест “Вимір мотивації досягнення” (за методикою А. Мехрабіана) і методика “Мотивація професійної діяльності” (методика К. Замфіра в модифікації А. А. Реана для оцінки рівня сформованості мотиваційно-ціннісного компонента), картка, розроблена автором для оцінки сформованості професійно орієнтованих умінь та навичок студентів, необхідних для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах (для оцінки рівня сформованості діяльнісного компонента), опитувальник щодо визначення творчого потенціалу (для оцінки рівня сформованості особистісного компонента). Для оцінки рівня сформованості когнітивного компонента автором у співавторстві було розроблено тестові завдання.

Вірогідність результатів педагогічного експерименту встановлювалась за допомогою t-критерію Стьюдента нормального розподілу.

Аналіз результатів педагогічного експерименту дозволив констатувати, що у процесі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах до професійної діяльності в оздоровчих центрах збільшилася кількість студентів експериментальної групи, які мають високий і середній ступені сформованості готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах (рис. 3).

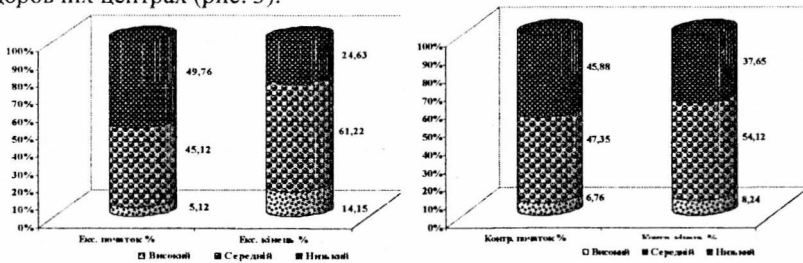

Рис. 3. Динаміка рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах (%).

Збільшилась кількість студентів з *високим рівнем* за мотиваційно-ціннісним критерієм в експериментальній групі на 14,63%, зменшилася в контрольній групі на 0,74%; за когнітивним критерієм в експериментальній групі – на 6,1%, в контрольній групі – на 2,94%; за діяльнісним критерієм в експериментальній групі – на 4,88%, в контрольній групі – на 2,94%; за особистісним критерієм в експериментальній групі – на 4,88%, в контрольній групі – на 2,94%. Збільшилась кількість студентів з *середнім рівнем* за мотиваційно-ціннісним критерієм в експериментальній групі на 1,83%, в

контрольній групі на 0,74%; за когнітивним критерієм в експериментальній групі – на 29,27% студентів, в контрольній групі – на 4,41%; за діяльнісним критерієм в експериментальній групі – на 23,17%, в контрольній групі – на 14,71%; за особистісним критерієм в експериментальній групі – на 24,39%, в контрольній групі – на 13,24%. Зменшилась кількість студентів з *низьким рівнем* за мотиваційно-ціннісним критерієм в експериментальній групі на 16,46%, в контрольній групі цей показник лишився незмінним; за когнітивним критерієм в експериментальній групі – на 35,37%, в контрольній групі – на 7,35%; за діяльнісним критерієм в експериментальній групі – на 28,05%, в контрольній групі – на 17,65% студентів; за особистісним критерієм в експериментальній групі на 29,27%, в контрольній групі – на 16,18% студентів.

Проведений факторний аналіз показав, що на кінець педагогічного експерименту в експериментальній групі найбільш значущими структурними компонентами готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах є складові частини мотиваційно-ціннісного компоненту (показник мотивації досягнення успіху (0,56); показник внутрішньої мотивації (-0,54); показник зовнішньої позитивної мотивації (0,69)) і показник діяльнісного компоненту (-0,54), які поєднані у найбільш вагомому факторі 1 (20,28% дисперсії даних). У контрольній групі на кінець педагогічного експерименту у найбільш впливовому факторі 1 (23,24% дисперсії даних) згрупувалися три складові частини мотиваційно-ціннісного компоненту (показника внутрішньої мотивації (0,61), показник зовнішньої негативної мотивації (0,72) і показник зовнішньої позитивної мотивації (0,65)).

ВИСНОВКИ

1. Теоретичний аналіз наукових праць щодо проблеми формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах дозволив з'ясувати недостатню теоретичну розробленість обраної теми, зокрема малодослідженими були педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах. Проведений констатувальний експеримент підтвердив актуальність та доцільність обраної теми. Готовність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах розглядається як інтегративне утворення особистості, яке характеризується сукупністю мотиваційно-ціннісного, когнітивного, діяльнісного та особистісного компонентів, що відображають розвиток особистісних якостей майбутнього фахівця і результат оволодіння професійно орієнтованими знаннями, вміннями та навичками, які дозволять йому спрямовувати свої зусилля на відновлення здоров'я людини, підвищення її працездатності та поліпшення функціонального стану організму у процесі застосування фізичних вправ та природних чинників у профілактично-оздоровчих закладах.

2. Обґрунтовано структурні компоненти готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах: мотиваційно-ціннісний компонент, що відображає мотивацію студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; когнітивний компонент, який характеризує теоретичну обізнаність студентів про особливості професійної діяльності фахівців з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах; діяльнісний компонент, що відображає професійно орієнтовані вміння та навички студентів, необхідні для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах; особистісний компонент, який характеризує творчий потенціал студентів щодо підбору засобів фізичної реабілітації при складанні та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах.

3. Виявлено, обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, до яких віднесено: модернізацію змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і його спрямування на формування їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах; застосування у процесі навчання активних методів для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів; моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; впровадження технологічної моделі формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

4. Розроблено на засадах системного підходу технологічну модель формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах до професійної діяльності в оздоровчих центрах, яка складається з цільової, теоретико-методологічної, функціональної, змістової, процесуальної та оціночно-результативної взаємопов'язаних підсистем.

5. Визначено критерії сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах (мотиваційно-ціннісний критерій, який визначає ступінь сформованості мотивації студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; когнітивний критерій, який визначає ступінь оволодіння студентами знаннями про особливості професійної діяльності в оздоровчих центрах; діяльнісний критерій, який характеризує ступінь сформованості професійно орієнтованих умінь та навичок студентів, необхідних для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах; особистісний критерій, який визначає ступінь сформованості творчого потенціалу студентів щодо підбору засобів фізичної реабілітації при складанні та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах), показники та рівні (низький, середній,

високий) сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Низький рівень характеризується відсутністю мотивації студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; окремими та не систематизованими знаннями про особливості професійної діяльності в оздоровчих центрах, Студенти володіють поодинокими професійно орієнтованими вміннями та навичками, необхідними для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах, але вони не здатні виконувати професійні завдання, потребують сторонньої допомоги викладача, відчувають певні труднощі у підборі засобів фізичної реабілітації.

Середній рівень характеризується вираженою мотивацією студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; елементарними знаннями студентів про особливості професійної діяльності в оздоровчих центрах. Студенти володіють професійно орієнтованими вміннями та навичками, необхідними для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах, вони здатні виконувати професійні завдання за допомогою викладача, не відчувають труднощів у підборі засобів фізичної реабілітації.

Високий рівень характеризується яскраво вираженою мотивацією студентів до досягнення успіхів у професійній діяльності в оздоровчих центрах; ґрунтовними та систематизованими знаннями про особливості професійної діяльності в оздоровчих центрах. Студенти володіють яскраво вираженими професійно орієнтованими вміннями та навичками, необхідними для складання та реалізації індивідуальних програм відновлення здоров'я індивіда в оздоровчих центрах, вони здатні самостійно виконувати професійні завдання творчо підходять до підбору засобів фізичної реабілітації.

6. Ефективність виявлених педагогічних умов для підтверджує позитивна динаміка рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах: збільшилась кількість студентів з високим рівнем сформованості готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах в контрольній групі на 1,47%, в експериментальній групі на 9,02%; збільшилась кількість студентів з середнім рівнем сформованості готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах в контрольній групі на 6,76%, в експериментальній групі на 16,1%; зменшилась кількість студентів з низьким рівнем сформованості готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах в контрольній групі на 8,24%, в експериментальній групі на 25,12%.

7. За результатами дослідницької роботи укладені методичні рекомендації щодо формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Дисертаційне дослідження не вичерпує всіх завдань щодо формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах. Подальшого вивчення потребують питання, пов'язані з узагальненням зарубіжного досвіду підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах та з обґрунтуванням можливостей застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у системі професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах.

**Основний зміст дисертації відображено в таких публікаціях:
Навчальні посібники, тестові завдання і навчальні програми**

1. Владімірова О. В. Оздоровче харчування. Частина I – Основи раціонального харчування : [навчальний посібник] / В. С. Лиходід, О. В. Владімірова, В. В. Дорошенко – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – Ч. I. – 73 с.

2. Владімірова О. В. Оздоровче харчування. Частина II – Привентивне харчування : [навчальний посібник] / В. С. Лиходід, О. В. Владімірова, В. В. Дорошенко – Запоріжжя : ЗНУ, 2007. – Ч. 2. – 78 с.

3. Основи курортології: [навчальний посібник для магістрів спеціальності “Фізична реабілітація”] / Н. А. Варвінська, М. В. Маліков, О. В. Владімірова, В. Б. Варвінський – Запоріжжя : ЗНУ, 2008. – 100 с.

4. Владімірова О. В. Тестові завдання з дисципліни “Лікувальна фізична культура” для студентів вищих навчальних закладів / О. В. Владімірова, Л. П. Сущенко – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2008. – 100 с.

5. Погонцева О. В. Тестові завдання з дисципліни “Основи курортології” / О. В. Погонцева, Л. П. Сущенко. – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2009. – 70 с.

6. Владімірова О. В. Навчальна програма з дисципліни “Оздоровче харчування” / В. С. Лиходід, О. В. Владімірова, В. В. Дорошенко – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2008. – 18 с.

7. Погонцева О.В. Навчальна програма з дисципліни “Лікувальна фізична культура” / О. В. Погонцева, Н. А. Варвінська – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2009. – 34 с.

8. Погонцева О. В. Навчальна програма з дисципліни “Основи реабілітації” / О. В. Погонцева, Н. В. Богдановська – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2010. – 30 с.

9. Погонцева О. В. Навчальна програма з дисципліни “Основи курортології” / О. В. Погонцева, Н. А. Варвінська – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2009. – 25 с.

10. Погонцева О. В. Навчальна програма з дисципліни “Вступ до спеціальності” / Г. О. Остапенко, О. В. Погонцева – Запоріжжя : Вид-во “Сим Сору”, 2010. – 19 с.

Статті в наукових фахових виданнях

11. Владімірова О. В. Професійна компетентність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації як умова його конкурентоспроможності / О. В. Владімірова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання спорту : [збірник наук. праць] / за ред. С. С. Єрмакова – Харків : ХДАДМ (ХХП), 2009. – № 5. – С. 43-46.

12. Владімірова О. В. Формування професійних якостей майбутнього фахівця з фізичної реабілітації як умова роботи в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Владімірова // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (Серія педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – Чернігів : ЧДПУ, 2009. – Вип. 64. – С. 551–554.

13. Владімірова О. В. Хореографічні вправи, як невід’ємний реабілітаційний захід в сучасних профілактично-оздоровчих центрах / О. В. Владімірова // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання спорту : [збірник наук. пр. у галузі фізичної культури і спорту] / за ред. С.С. Єрмакова – Харків: ХДАДМ (ХХП), 2009. – № 8. – С. 31–34.

14. Погонцева О. В. Особливості підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи у сучасних оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання спорту : [збірник наук. праць] / за ред. С. С. Єрмакова – Харків : ХДАДМ, 2009. – № 10. – С. 177–179.

15. Погонцева О. В. Роль та значення активних методів навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної реабілітації / О. В. Погонцева // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 15. – Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : [збірник наукових праць]. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 7. – С. 233–237.

16. Погонцева О. В. Структурні компоненти готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Наукові записки: [зб. наукових праць] Мін-во освіти і науки України; Нац. пед. ун-т імені М.П.Драгоманова; укл. Л. Л. Макаренко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – (Серія педагогічних та історичних наук). – Вип. LXXXV (85). – С. 177–185.

17. Погонцева О. В. Понятійний апарат формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – Чернігів : ЧДПУ, 2010. – Вип. 81. – С. 370–374.

18. Погонцева О. В. Використання комп’ютерних технологій навчання в процесі підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Проблеми сучасної педагогічної

освіти : збірн. статей (Серія : Педагогіка і психологія). – Ялта : РВВ КГУ, 2010. – Вип. 26. – Ч. 3. – С. 180–187.

19. Погонцева О. В. Актуальність застосування методів арт-терапії майбутніми фахівцями з фізичної реабілітації у професійній діяльності / О. В. Погонцева // Вісник Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт). – Чернігів : ЧДПУ, 2011. – Вип. 86. – Т. 1. – С. 371–375.

Публікації у наукових виданнях

20. Владімірова О. В. Класифікація сучасних оздоровчих центрів України в яких працюватимуть майбутні фахівці з фізичної реабілітації / О. В. Владімірова // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : [зб. наукових праць]. – Вінниця, 2009. – Вип. 8. – Т. 2. – С. 173–179.

21. Владімірова О. В. Про безпечну діяльність майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Владімірова // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : [зб. наук. пр. Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки] / уклад. А. В. Цьось, С. П. Козіброцький – Луцьк, 2009. – № 1 (5). – С. 26–29.

22. Погонцева О. В. Про особливості складання програм відновлення опорно-рухового апарату дітей молодшого шкільного віку майбутніми фахівцями з фізичної реабілітації в оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Вісник ЗНУ. Фізичне виховання та спорт [зб. наукових праць] : Запоріжжя, 2009. – № 1. – С. 99–107.

Матеріали науково-практичних конференцій

23. Владімірова О. В. Використання фітокомплексів як необхідна умова складання комплексних програм реабілітації в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Владімірова // Фізична і фізіотерапевтична реабілітація. Реабілітаційні СПА-технології : наук. – практ. конф. (м. Севастополь, 29–30 квітня, 2009 р.) . – С. 17–19.

24. Владімірова О. В. Сучасні реабілітаційні методики та технології в сучасних оздоровчих центрах – фітосауна “Кедрова бочка” / О. В. Владімірова, Н. А. Варвінська // Перший крок у науку : матеріали Всеукр. наук. – практ. конф. (м. Луганськ, 2009 р.) – Луганськ : Поліграфресурс, 2009. – Т. 6. – С. 42–45.

25. Владімірова О. В. Про забезпечення навчально-методичною літературою майбутніх фахівців з фізичної реабілітації, які працюватимуть в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Владімірова // Актуальні проблеми розвитку спорту для всіх: досвід, досягнення, тенденції : матеріали III Міжнар. наук. – практ. конф. (м. Тернопіль, 22–23 жовтня 2009 р.). – Тернопіль, 2009 – С. 349–353.

26. Погонцева О. В. Про практичну готовність майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здійснення професійної діяльності в оздоровчих

центрах / О. В. Погонцева // Україна наукова: VI Всеукраїнська наук. – прак. інтернет-конференція (м. Київ, 21–23 грудня 2009 р.). – С. 42–45.

27. Погонцева О. В. Аналіз сформованості рівнів мотивації у майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здійснення професійної діяльності в оздоровчих центрах / В. С. Герасимюк, О. В. Погонцева // Перший крок у науку: матеріали VI Всеукр. наук. – прак. конф. (м. Луганськ, 30–31 березня 2010 р.). – Луганськ : Поліграфус, 2010. – Т. 9. – С. 24–27.

28. Погонцева О. В. Сучасні вимоги до підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в оздоровчих центрах – міжнародний диплом ІТЕС “СПА-терапевт” / О. В. Погонцева // Перший крок у науку : матеріали VI Всеукр. наук. – прак. конф. (м. Луганськ, 30–31 березня 2010 р.) – Луганськ : Поліграфус, 2010. – Т. 10. – С. 104–108.

29. Погонцева О. В. Аналіз впливу культури козацької доби на становлення національної системи оздоровлення в Україні / О. В. Погонцева, І. В. Кальонова // Актуальні проблеми фізичного виховання студентів в умовах кредитно-модульної системи : матеріали всеукр. наук. – прак. конф. (м. Дніпропетровськ, 20–21 квітня 2010 р.). – С. 302–304.

30. Погонцева О. В. Окремі аспекти впровадження інформаційно-комунікативних технологій в процес формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до роботи в оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Актуальные вопросы физического воспитания, реабилитации, спорта и туризма : II Междунар. научно-практич. конф. (г. Запорожье, 15–16 октября 2010 г.) – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2010. – С. 112–113.

31. Погонцева О. В. Етнічні здоров'язбережувальні технології як важлива складова професійної діяльності фахівця з фізичної реабілітації в сучасному оздоровчому центрі / О. В. Погонцева // Наука і вища освіта : тези доповідей учасників XIX Міжнар. наук. конф. студентів і молодих учених (м. Запоріжжя, 21–22 квітня 2011 р.). – Запоріжжя : Вид-во КПУ, 2011. – Т. 3. – С. 293–294

32. Погонцева О. В. Використання національних традицій в СПА-процедурах важливий складовий елемент професійної діяльності фахівця в сучасних оздоровчих центрах / О. В. Погонцева // Сучасні проблеми фізичного виховання і спорту школярів та студентів України : матеріали ІХ Всеукр. наук. конф. молодих учених з міжнар. участю (м. Суми, 28–29 квітня 2011 р.). – Суми : СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2011. – Т. 1. – С. 339–343.

33. Погонцева О. В. Використання фітболів як активний метод формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах / А. М. Кононенко, О. В. Погонцева // Перший крок у науку: матеріали VI Всеукр. наук. – прак. конф. (м. Луганськ, 5–6 квітня 2011 р.) – Луганськ : Поліграфресурс, 2011. – Т. 9. – С. 65–69.

АНОТАЦІЇ

Погонцева О. В. Формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія та методика професійної освіти – Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова. – Київ, 2011.

Вперше виявлено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах, а саме: модифікація змісту професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації і його спрямування на формування їх готовності до професійної діяльності в оздоровчих центрах; активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі застосування викладачами активних методів навчання; моніторинг рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах; визначено критерії, показники та рівні сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах;

Уточнено сутність поняття “готовність майбутнього фахівця з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах”.

Подальшого розвитку набули теоретичні засади педагогічного оцінювання з використанням комп’ютерних технологій рівнів сформованості готовності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до професійної діяльності в оздоровчих центрах.

Ключові слова: готовність, майбутні фахівці з фізичної реабілітації, професійна діяльність, оздоровчий центр.

Погонцева О. В. Формирование готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах. – Рукопись.

Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук по специальности 13.00.04 – теория и методика профессионального образования. – Национальный педагогический университет имени М. П. Драгоманова. – Киев, 2011.

Готовность будущего специалиста по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах рассматривается как интегративное образование личности, которая характеризуется совокупностью мотивационно-ценностного, когнитивного, деятельностного и личностного компонентов, которые отображают развитие личностных качеств будущего специалиста и результат овладения профессионально ориентированными знаниями, умениями и привычками, которые разрешат ему направлять свои усилия на восстановление здоровья человека, повышение его

трудоспособности и улучшение функционального состояния организма в процессе применения физических упражнений и естественных факторов в профилактическо-оздоровительных учреждениях.

Обоснованы структурные компоненты готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах: мотивационно-ценностный компонент определяет мотивацию студентов к достижению успехов в профессиональной деятельности в оздоровительных центрах; когнитивный компонент определяет теоретическую осведомленность студентов об особенностях профессиональной деятельности специалистов по физической реабилитации в оздоровительных центрах; деятельностный компонент определяет профессионально ориентированные умения и привычки студентов, необходимые для составления и реализации индивидуальных программ восстановления здоровья индивида в оздоровительных центрах; личностный компонент определяет творческий потенциал студентов относительно подбора средств физической реабилитации при составлении и реализации индивидуальных программ восстановления здоровья индивида в оздоровительных центрах.

Выявлены, обоснованы и экспериментально проверены педагогические условия формирования готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах, к которым отнесено следующее: модернизация содержания профессиональной подготовки будущих специалистов по физической реабилитации и его направлению на формирование их готовности к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах; применение в процессе обучения активных методов для активизации научно-познавательной деятельности студентов; мониторинг уровней сформированности готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах; внедрение технологической модели формирования готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах.

Разработана на началах системного подхода технологическая модель формирования готовности будущих специалистов по физической реабилитации в высших учебных заведениях к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах, состоящая из целевой, теоретико-методологической, функциональной, содержательной, процессуальной и оценочно-результативной взаимосвязанных подсистем.

Определены критерии, показатели и уровни (низкий, средний, высокий) сформированности готовности будущих специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах.

Эффективность выявленных педагогических условий подтверждает положительная динамика уровней сформированности готовности будущих

специалистов по физической реабилитации к профессиональной деятельности в оздоровительных центрах.

Ключевые слова: готовность, будущие специалисты по физической реабилитации, профессиональная деятельность, оздоровительный центр.

Pogontseva O. V. Forming of readiness of future specialists on a physical rehabilitation to professional activity in health centers. – Manuscript.

Dissertation on the receipt of scientific degree of candidate of pedagogical sciences after specialty 13.00.04 – the theory and method of professional education. – National Pedagogical Dragomanov University. – Kyiv, 2011.

Are first identified and proved pedagogical conditions for the formation of future specialists in physical rehabilitation for professional work in health centers, namely: modernisation of maintenance of professional preparation of future specialists on a physical rehabilitation and his aspiration on forming of their readiness to professional activity in health centers; application is in the process of studies of active methods for activation of educational-cognitive activity of students; monitoring of levels of formed of readiness of future specialists on a physical rehabilitation to professional activity in health centers; introduction of technological model of forming of readiness of future specialists on a physical rehabilitation to professional activity in health centers; criteria are certain indexes and levels of formed of readiness of future specialists on a physical rehabilitation to professional activity in health centers.

Theoretical essence of concept “readiness of future specialist on a physical rehabilitation to professional activity in health centers” is specified; structural components of readiness of future specialist on a physical rehabilitation to professional activity in health centers.

Further development was purchased by ideas about essence of forming of readiness of future specialists on a physical rehabilitation to professional activity in health centers

Keywords: readiness, future specialists on a physical rehabilitation, professional activity, health center.